

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ระบุไว้ในมาตรา ๔๙ ว่า^๑ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติจึงเป็นที่มาของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา อันเป็นผลส่งให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นข้อบังคับทางกฎหมายที่สามารถเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้มีการพัฒนาในทุกๆ ฝ่าย เพื่อกระตุ้นให้ทุกคนเกิดความตระหนักและเร่งดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี เพราะในการพัฒนาคุณภาพของคนนั้นมุ่งไปที่การศึกษา ให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การศึกษาต้องทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีคุณธรรมจริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข^๒

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ตามความในหมวดที่ ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา ๔๗ ว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ” มาตรา ๔๘ “ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ” มาตรา ๔๙ “กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย ๑ ครั้ง ในทุก ๕ ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ”^๓ ซึ่งระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและ

^๑ราชกิจจานุเบกษา.เล่มที่ ๑๒๔ ,รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๐), หน้า ๑๕.

^๒ณัฐพล ชุมวรฐายี, *บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร: บิศพอย์, ๒๕๔๕), หน้า ๒.

^๓สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, *ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒), หน้า ๗.

ความสามารถในการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเอาใจใส่ต่อการบริหารงานด้านการประเมินผลภายในการกำกับติดตามจึงจะทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังเป็นที่กังวลเกิดความสับสนและไม่เข้าใจในหลักการปฏิบัติจากรายงานผลการวิจัยของสมศ. พบว่าสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในจึงขาดประสิทธิภาพส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไม่บรรลุเป้าหมาย “การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา”^๕

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาโดยสถาบันศาสนาตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ ว่า “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” โดยมีจุดหมายนอกเหนือไปจากการสืบทอดพระพุทธศาสนาแล้ว ยังเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบหนึ่งที่จัดขึ้นเพื่อใหญ่ที่บวชเป็นพระภิกษุสามเณรได้รับการศึกษาทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญควบคู่กันไป อันเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือได้อาสาบวชที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ สามารถดำรงสืบทอดพระพุทธศาสนาต่อไป และหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทไป ก็สามารถเขาศึกษาต่อในสถาบันศึกษาของรัฐหรือสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพต่อไป^๖ พร้อมทั้งให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนที่ด้อยโอกาส มีฐานะยากจน และเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชนเพื่อให้เป็นบุคคลที่สังคมพึงประสงค์ควบคู่ไปกับการสืบทอดพระพุทธศาสนาที่เป็นศาสนาที่เก่าแก่และมีผู้เลื่อมใสศรัทธามากที่สุดในประเทศไทย จึงถือว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ เป็นแหล่งสนับสนุน การพัฒนาคน และเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

^๕เอกสารประกอบการประชุม สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา ๒๕๕๓, อ้างใน คมกฤษ พุ่มบุญนา การศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสมาคบป่าไม้แห่งประเทศไทยอุทิศ อำเภอทองผาภูมิ (จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕๕๕), หน้า ๓.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔.

^๖สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๗), หน้า ๑.

การนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ร่วมกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้นเพราะเห็นความสำคัญของอิทธิบาท ๔ ที่แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ อันได้แก่คุณเครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตั้งประสงค์ไว้ซึ่งอิทธิบาทนั้นมี ๔ ประการ คือ ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งที่ตนสนใจ วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น บุคคลเมื่อประกอบด้วย คุณธรรม ๔ อย่างนี้แล้ว ย่อมประสบความสำเร็จ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพระภิกษุ อีกทั้งยังมีโอกาสได้เข้าไปสัมผัสบรรยากาศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐ โรงเรียน โดยยึดหลักธรรมคืออิทธิบาท ๔ ในการดำเนินงาน ว่ามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบ ๓ และเพื่อให้ทราบสภาพ และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้เป็นข้อมูลที่จะนำไปปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาอุปสรรคปัญหาและข้อเสนอแนะการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ เปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างไร

๑.๓.๓ อุปสรรคปัญหาและข้อเสนอแนะการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานครมีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตดังนี้

๑.๔.๑ ด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพอุปสรรคปัญหาของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑) P (PLANING), ๒) D (DOING), ๓) C (CHECKING), ๔) A (ACTION) โดยประยุกต์ใช้หลักอริยาบท ๔

๑.๔.๒ ด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูที่รับผิดชอบงานด้านประกันคุณภาพภายในและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐ โรงเรียน ประชากรทั้งหมด ๑๘๘ รูป/คน กลุ่มตัวอย่างใช้การเปิดตารางของเครซี และมอร์แกนได้ จำนวน ๑๒๘ รูป/คน

๑.๔.๓ ด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพวุฒิ การศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรตาม(dependent Variables) ได้แก่ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ ด้าน คือ

- ๑) P (PLANING)=อริยาบท ๔
- ๒) D (DOING)=อริยาบท ๔
- ๓) C (CHECKING)=อริยาบท ๔
- ๔) A (ACTION)=อริยาบท ๔

๑.๔.๔ ด้านสถานที่

สถานที่ที่ใช้ ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ๑๐ โรงเรียน ประกอบด้วย ๑.โรงเรียนวชิรมกุฏ วัดมกุฏกษัตริยาราม ๒.โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา มจร. ๓.โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง ๔.โรงเรียนบาลีเตรียมอุดมศึกษา มจร. ๕.โรงเรียนพุทธศาสตร์วิทยา วัดสุทธาวาส ๖.โรงเรียนวัดกาญจนสิงหาสน์วิทยา ๗.โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดธรรมมงคล.โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดเวตะวันธรรมาวาส ๘.โรงเรียนวัดผ่องพลอยวิริยาราม ๑๐.โรงเรียนพระปริยัติธรรมพรหมวชิรญาณ วัดยานนาวา

๑.๔.๕ ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือน สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึง เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ รวมระยะเวลา ๑๗ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีสถานภาพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักกฤษฎีกา ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่๑ กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๕.๒ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักกฤษฎีกา ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๕.๓ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักกฤษฎีกา ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้แก่กระบวนการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีระบบในการทำงาน เช่น มีการวางแผนงานกิจกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผลเพื่อพัฒนาการทำงานในสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นการประเมินตนเองโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด

๑.๖.๒ โรงเรียนพระปริยัติธรรมหมายถึงโรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้นในที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ เพื่อจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๑.๖.๓ แผนกสามัญศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาสามัญทั้ง ๘ กลุ่มสาระควบคู่ไปกับวิชาธรรมและภาษาบาลี ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้พระภิกษุสามเณรได้มีโอกาสศึกษาวิชาสามัญในระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาซึ่งถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาไป

แล้วก็สามารถเข้าศึกษาต่อไปในสถาบันศึกษาของรัฐได้ หรือสามารถประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีของชาติได้

๑.๖.๔ สภาพอุปสรรคปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง สภาวะขัดข้องที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๑.๖.๕ ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการที่เป็นพระภิกษุหรือฆราวาส ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารและปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๑.๖.๖ ครูผู้สอน หมายถึง พระภิกษุและฆราวาสผู้ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

๑.๖.๗ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง บุคลากรที่สถานศึกษามอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๑.๖.๘ บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง เจ้าหน้าที่ ครูพี่เลี้ยง บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานสนับสนุนการสอนในสถานศึกษา

๑.๖.๙ กระบวนการทำประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินงานประกันคุณภาพให้เกิดประสิทธิภาพมี ๔ ขั้นตอน คือ

๑. P (Planning) ได้แก่ การร่วมกันวางแผนในการทำงานประกันคุณภาพภายใน
๒. D (Doing) ได้แก่ การร่วมกันดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามแผนที่วางไว้
๓. C (Checking) ได้แก่ การร่วมกันตรวจสอบงานประกันคุณภาพภายในที่ได้ร่วมปฏิบัติแล้ว
๔. A (Action) ได้แก่ การร่วมกันปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายในที่เป็นปัญหาให้ดีขึ้น

๑.๖.๑๐ หลักกฤษฎีบท ๔ หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบผลสำเร็จ มี ๔ ประเภท คือ

๑. ด้านฉันทะ ได้แก่ ความรักและความพอใจในงานที่ทำ
๒. ด้านวิริยะ ได้แก่ ความเพียรพยายามในการที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างเข้มแข็งอดทน ไม่ทอดทิ้งงานที่ทำนั้น
๓. ด้านจิตตะ ได้แก่ ความเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้นไม่ว่างธุระ
๔. ด้านวิมังสา ได้แก่ ความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น คือเมื่อทำสิ่งใดก็ควรเอาใจใส่พิจารณาให้ชัดเจน ทดลอง ทดสอบให้ถ้วนถี่

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้คาดว่าจะได้รับผลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

๑.๗.๑ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๒ ได้ทราบข้อมูลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๓ ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร